

Beidzami pētījums par "DIENESTA VAJADZĪBĀM"
tojumam: VARAM 07.11.2024
vēstule Nr. 1-13/6544
I. Staņecka
11.02.2026.

Informatīvais ziņojums „Par valsts informācijas sistēmu drošības pārvaldību”

Informatīvais ziņojums sagatavots, ņemot vērā Ministru kabineta 2005.gada 11.oktobra noteikumu Nr.765 „Valsts informācijas sistēmu vispārējās drošības prasības” (turpmāk - noteikumi) 23.punktu, saskaņā ar kuru Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (turpmāk - VARAM) uzrauga šo noteikumu izpildi, un attiecīgi pievērstu uzmanību kritiskajai situācijai valsts informācijas sistēmu (turpmāk – VIS) vispārējo drošības prasību nodrošināšanā.

Noteikumi nosaka, ka VIS pārzinis:

1. nodrošina:

- a) VIS drošības politikas izstrādi un īstenošanu;
- b) iekšējo VIS drošības noteikumu izstrādi un ievērošanu;
- c) VIS lietošanas noteikumu izstrādi un ievērošanu;
- d) VIS drošības riska pārvaldības plāna izstrādi un izpildi;
- e) VIS atjaunošanas plāna izstrādi un izpildi;
- f) apmācību VIS drošības jautājumos;

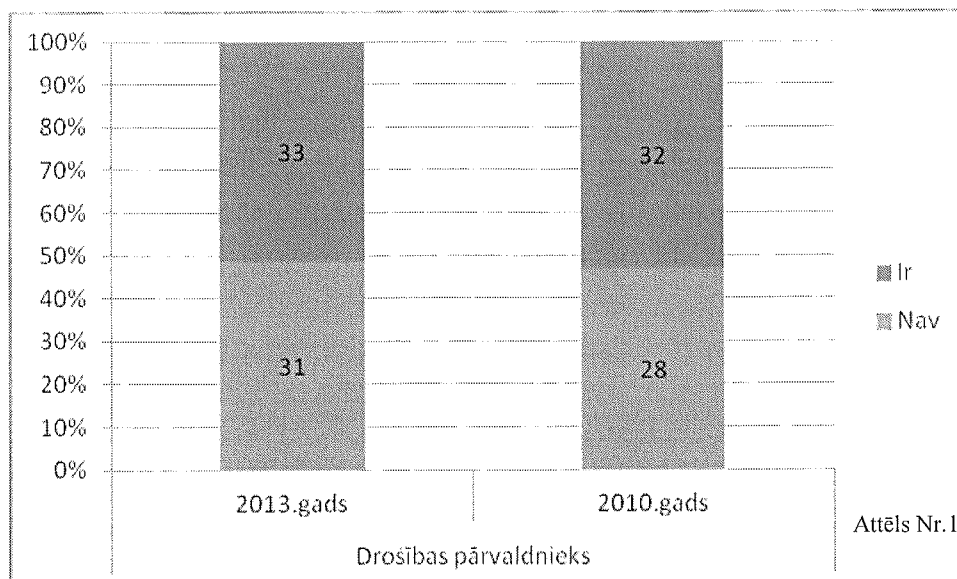
2. ieceļ VIS drošības pārvaldnieku, kas organizē un vada sistēmas drošības pasākumu īstenošanu, ievērojot noteikumos noteiktās prasības;

3. nodrošina VIS drošības pārbaudi (auditu) vismaz reizi gadā.

Savukārt Valsts informācijas sistēmu likuma (turpmāk – likums) 14.panta pirmā daļa nosaka, ka normatīvajos aktos noteikto VIS drošības prasību ievērošanu nodrošina VIS pārzinis.

Lai izvērtētu normatīvajos aktos VIS pārziņiem ietvertu uzdevumu izpildi, VARAM veica VIS pārziņu atkārtotu aptauju, lai salīdzinātu situāciju 2010.gadā ar pašreizējo stāvokli. VARAM lūdza VIS pārziņiem sniegt informāciju par esošajiem VIS drošības pārvaldniekiem, kā arī īstenojamiem VIS drošības pasākumiem, kas veicami saskaņā ar normatīvajiem aktiem.

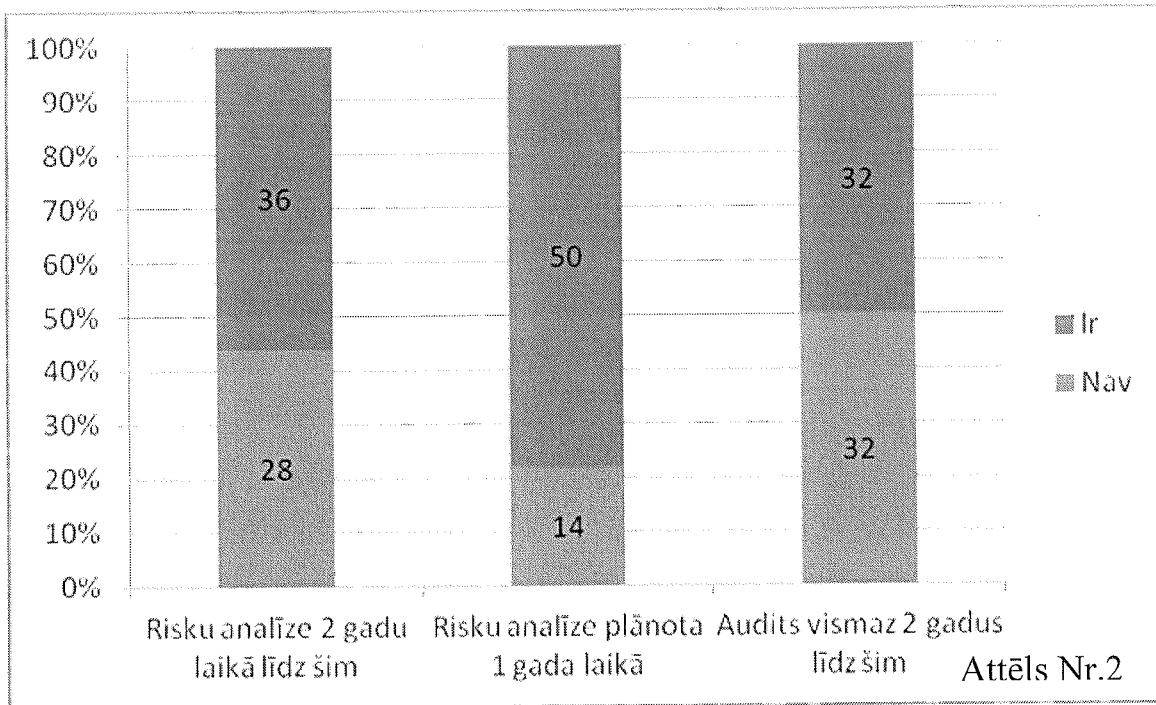
Apkopojot saņemto informāciju no VIS pārziņiem (pielikumā) un veicot informācijas analīzi, tika noskaidrots, ka no VIS reģistrā reģistrētajiem 64 VIS pārziņiem, 31 VIS pārziņiem nav izpildītas likuma 14.panta otrās daļas prasības par VIS drošības pārvaldnieka iecelšanu. Attēlā Nr.1 grafiski attēlota procentuālā attiecība tām VIS, kurām nav iecelti drošības pārvaldnieki. Salīdzinoši 2010.gadā no visiem reģistrētiem VIS pārziņiem, prasība bija ievērota 28 gadījumos no 60.

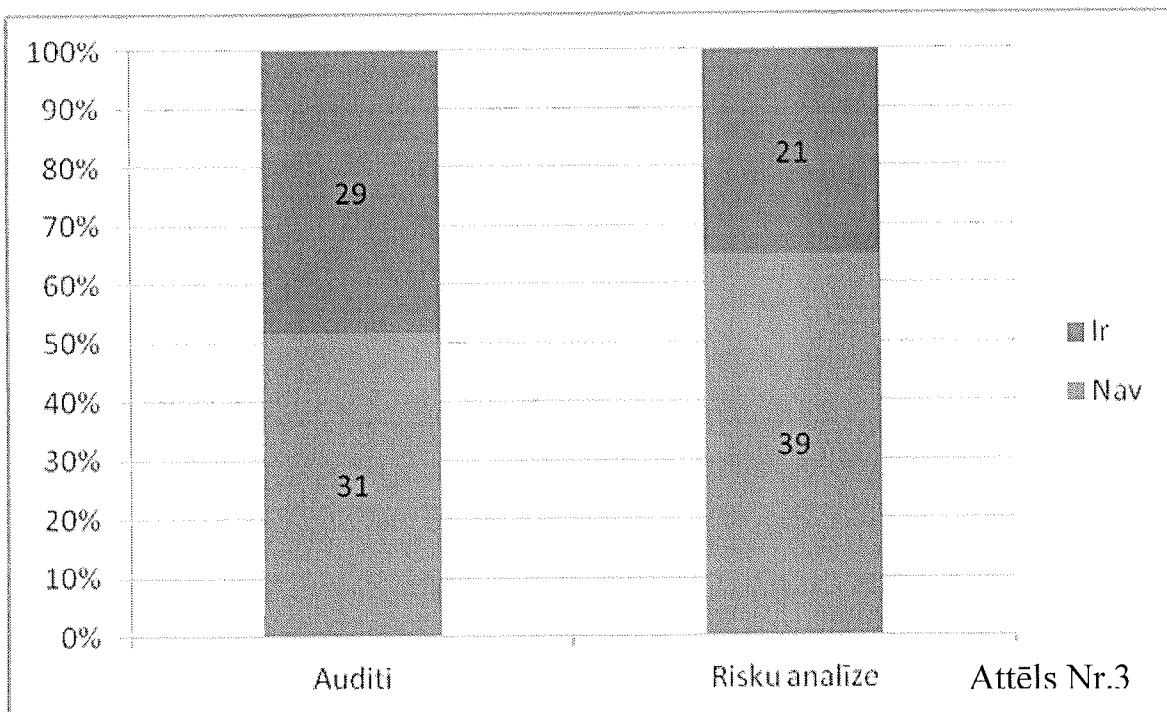
Noteikumi nosaka, ka VIS drošības pārvaldnieks veic visu pasākumu organizēšanu (drošības pārbaužu organizācija, risku analīze, dokumentu izstrāde) VIS drošības uzlabošanai, līdz ar to drošības pārvaldnieka neesamība rada tiešus draudus VIS drošībai. Nelielais drošības pārvaldnieku skaita pieaugums liecina par to, ka VIS pārziņi šim jautājumam nepievērš pienācīgu uzmanību.

Analizējot iesniegto informāciju par VIS drošības pārbaudēm, tika secināts, ka drošības pārbaudes pēdējo divu gadu laikā ir veikusi 50% VIS pārziņu, risku analīzes - 57% VIS pārziņu. Apmēram 80% VIS pārziņu norāda, ka 2014.gada laikā tiks veikta informācijas sistēmu drošības risku analīze (turpmāk – analīze), tomēr 20% norāda, ka analīze netiks veikta. Attēlā Nr.2 ir norādīta esošā situācija grafiski.

"DIENESTA VAJADZĪBĀM"
NAV KLASIFICĒTS

Analizējot 2010. gadā iesniegto informāciju par VIS drošības pārbaudēm, tika secināts, ka drošības pārbaudes ir veikusi 49% VIS pārziņu, risku analīzes - 36% VIS pārziņu. Attēlā Nr.3 ir norādīta situācija grafiski.

Kopējais pārskats par 2013. un 2010.gadu tabulāri.

2013.gads				
	Risku analīze 2 gadu laikā līdz šim	Risku analīze plānota 1 gada laikā	Audits vismaz 2 gadus līdz šim	Drošības pārvaldnieki iestādēs
Ir	36	50	32	33
Nav	28	14	32	31
2010.gads				
	Risku analīze 2 gadu laikā līdz šim	Risku analīze plānota 1 gada laikā	Audits vismaz 2 gadus līdz šim	Drošības pārvaldnieki iestādēs
Ir	21	x	29	32
Nav	39	x	31	28

Analizējot 2013. un 2010.gada datus, 12 iestādēm no 31, kuras nav izpildījušas prasības par VIS drošības pārvaldnieka iecelšanu 2013.gadā, VIS drošības pārvaldnieks nav bijis nekad, savukārt 19 iestādēm situācija ir mainīga – ir bijis pieņemts darbā VIS drošības pārvaldnieks, bet uz VIS pārziņu aptaujas brīdi nav attiecīgais darbinieks, kas pilda noteiktās funkcijas.

Pēc veiktās VIS pārziņu aptaujas secināms, ka daļa VIS pārziņu nepilda likumā un noteikumos minētās prasības, kas ir būtisks apdraudējums VIS drošībai. Šajā aspektā pārziņiem ir nepieciešams veikt normatīvajos aktos (likumā un noteikumos) minētos pasākumus VIS drošības uzlabošanā. Lai normatīvajos aktos minētās drošības prasības būtu efektīvāk realizējamas praksē, ir izstrādātas Informācijas sistēmu drošības pārvaldības ieviešanas vadlīnijas (turpmāk – vadlīnijas), kuras ir publicētas VARAM mājas lapā - http://www.varam.gov.lv/in_site/tools/download.php?file=files/text/Darb_jomas/elietas//VISvadlinijas.pdf.

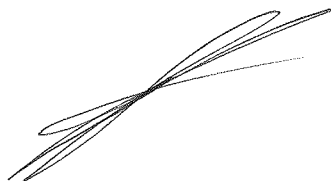
Turklāt jānorāda, ka normatīvajos aktos nav ierobežots personu loks, kas ir tiesīgs veikt VIS drošības pārbaudes un VIS risku analīzi, tādējādi ir pieļaujams, ka minētos uzdevumus var veikt gan attiecīgā VIS pārziņa auditors, gan auditors, kas ir piesaistīts kā ārpalpojuma sniedzējs. Ņemot vērā iepriekš minēto, nepastāv šķēršļi minimālo VIS drošības prasību izpildei, kādas ir noteiktas attiecīgajos normatīvajos aktos. VIS likuma 15.panta otrā daļa paredz, ka informācijas sistēmu drošības pārvaldnieka funkcijas drīkst veikt kā iestādes darbinieks, tā arī juridiskā persona, kura norīko attiecīgi fizisko personu uzdevumu izpildei.

VARAMZino_191113_Drosiba; Informatīvais ziņojums „Par valsts informācijas sistēmu drošības pārvaldību”

Lai uzlabotu VIS drošību un novērstu kritisko drošības situāciju, kā arī maksimāli novērstu drošības incidentu iespējamību, VIS pārziņiem nekavējoties ir jāuzsāk šādu normatīvajos aktos noteikto prasību īstenošana:

- 1) VIS pārziņiem iecelt VIS drošības pārvaldnieku (attiecas uz institūcijām, kurās vēl nav VIS drošības pārvaldnieka);
- 2) katru gadu organizēt VIS drošības pārbaudes (auditus);
- 3) veikt regulāras VIS drošības risku analīzes un uz to pamata veidot risku pārvaldības plānu;
- 4) izstrādāt iekšējos VIS drošību reglamentējošos normatīvos aktus, balstoties uz noteikumiem un vadlīnijām.

Vides aizsardzības un reģionālās
attīstības ministrs

E.Sprūdžs

Vīza:
valsts sekretāra p.i.

I.Raugze

26.11.2013 10:57

775

M.Tarasovs

66016522

Martins.Tarasovs@varam.gov.lv